

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Oratio Secvnda Parænetica ad imitationem primorum Patrum in
functionibus Societatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

diuini verbi prædicatione, vtili librorum elucubratione, omnibusque tandem virium & ingenij neruis, fessis Christiani orbis rebus & incommodis subueniunt, improbitatem profligant, tuo nomini trophæum spoliis hostium graue quaquaversum erigunt fidissimi triumphantis Dei-hominis baiuli & portitores. Sunt certè hæc longè maxima fauoris argumenta, tum mortalium necessitati, tum Sociorum commendationi ab inexhausto bonorum omnium fonte in sublunarem hunc mundum deriuata, quibus fructus iam vno sæculo respondit copiosissimus, & porrò (si quid de cælo admonemur) omnibus retrò sæculis cumulatiùs respondebit.

Sed longior sum quàm volebam: filum ergo contraho, & vos compello, cælestis huius quadrigæ iugales animæ: Nolite arbitrari hæc à me dicta, vt blandiar arrogantia, & conficiòs imbecillitatis humanæ spiritus inani fastus supercilio in tumorem erigam; sed vt quisque sui officij & nobilissimæ vocationis descriptas norit rationes, in quas vires exerescere, quâ patientiæ laude præstare, quâ obsequendi gloriâ eminere, quâ scientiarum accessione ornari, quàm solleter hominum se moribus insinuare, quàm strenuè pietati operari debeat. Ita segnem me & quasi fucum inter apes adhortari soleo: In Dei ære & peculio sumus toti, quotquot Societati Iesv nomen dedimus: nostrum est acceptas à Deo gratiæ & naturæ dotes in Auctoris obsequium conuertere, & alacri animo in consuetudinis humanæ commercium, in Reipublicæ Christianæ decus & solatium, in procurandam hominum salutem, adeoque pænè in ipsam transire contubernium Angelorum. Hoc est, scenam eandem quam Ezechiel vidit, attonito ad hæc miracula, quâ latissimè patet, mundo, omnium oculis quotidie videndam obijcere. Hoc agamus, Socij, in id toto pectore incumbamus: assuescamus rationes ponere cum Deo, voluntatem Domini exquirere, pro benè gestis gratias agere, ad aram recurrere, illic omnes coronas appendere, ex quibus diuinæ gloriæ currus splendores suos in ornamentum accipit. Ita fiet, vt, affixis sempiterni Numinis tholo mille hostium spoliis, post tot in Europâ, Asiâ & Africâ congressus, tot pugnas, tot victorias, post tot messes Orientis, tot vtriusque mundi decora, post tot industriæ monumenta, quot plagæ solis ortu atque occasu lustrantur, leones suos, boues suos, aquilas suas, homines & filios suos, sine degeneri maculâ sanguinis, se parente dignos agnoscat Ignatius.

ORATIO SECUNDA

*Paranetica ad imitationem primorum Patrum
in functionibus Societatis.*

EA est æterni Numinis prouidentia, RR. PP. vt, cum nouum aliquem in Republicâ Christianâ cætum cogit eorum hominum, qui improbitati bellum indicant, qui pietatem aut stantem propugnent, aut collapsam erigant, qui afflictis ac prostratis Ecclesiæ rebus opem auxiliumque afferant; eundem & optimis saluberrimisque legibus fir-

Exemplorum vis etiam in stabilendis Ordinibus servanda.

Horum imitatione IESV Societas effloruit.

Naturâ, arte, exercitiatione,

met, & illustribus informet exemplis. Cùm enim mens nostra, iam inde ab origine generis nostri, iis inuoluta sit tenebris, vt neque plane, quæ ad salutem atque incolumitatem humanæ vitæ conferunt, perspiciat; neque, si perspexerit, id tamen, quod optimum censet, semper possit ac velit amplecti; necesse est omnem vitæ nostræ rationem sanctissimarum legum adminiculis temperari, vt ad solidam perfectamque virtutem contendamus, ac, si quando aberrare contigerit, illuc, vnde non decuit abire, reuertamur. At verò quoniam à naturâ eam hausimus inconstantiam, vt quæ summâ contentione ac studio amplexi sumus, quasi senescentem primo illo animi vigore, paulatim deseramus; sapienter contingit, ea quæ à maioribus præclare sancitæ fuisse, posterorum incuriâ collabascere; nisi eorum qui nos præcesserunt illustria gloriosaque facta identidem ob oculos versentur, nosque tamquam stimulis quibusdam ad veram laudem atque honestatem continenter excitent. Tanta nimirum horum adiumentorum vis est & efficacia, vt nulla sine iis, quantumvis piè religioseque condita familia, stabilis esse possit ac diuturna; nullius aliquando disciplina, ætatis vitio labefacta, nisi per hæc, ad pristinam reuocari severitatem; nulla, nisi his munita præfidiis, integra steterit hactenus atque incorrupta. Testis est hæc ipsa, in quâ Dei munere vitam degimus, minima Societas, quæ centesimum modò annum agit, ex quo ab optimo sanctissimoque Parente suo caelesti instinctu condita, à Summo sacrorum Antistite publicâ, eaque apud omnes homines gravissimâ, auctoritate corroborata est. Quid eum à primis statim incunabulis in vltimas terrarum oras propagatam, quid gloriosos illos vbique gentium labores fuscipientem, quos vitæ ratio præscribit; quid inter innumera, quæ pro animorum salute assidue subit pericula, hucusque præstitit incolumem, nisi sacrosancta legum salutarium observatio, & eorum, quæ pauci illi viri è quibus primùm coaluit, præclare gesserunt, studiosa imitatio? Atque vtinam hac ope atque auxilio multos videat annos sæculares, ætate prouecta, sed viribus atque animis integri! Ad leges quidem quod attinet, quibus omnis Religiosæ vitæ disciplina continetur; confidere licet, Moderatores numquam defuturos virtute sapientiâque præstantes, qui ex earum præscripto sibi commissos gubernent. At verò illud nobis etiam atque etiam cauendum est, ne ab illâ aberrantes semitâ, quam maiores nostri suis signauere virtutibus, Matrem nostram, quæ nos alit atque complectitur, quam decoram aded ac vegetam accepimus, vitio nostro deteriorem ad posteros transmittamus. Aberit ab ætate nostrâ illa labes, si in primos illos Societatis huius propagatores mentis aciem frequenter intendamus, eorumque facta pulcherrima animis nostris perpetuò infixæ hæreant, non inani cogitatione voluenda, sed diligenti imitatione exprimenda. Quod dum vnicuique nostrum commendo, existimetis velim RR. PP. meam me potius conuenire conscientiam, meamque damnare socordiam, quàm iis, qui contento cursu ad absolutam perfectamque virtutem properant, calcari addere.

Vt doctrinâ, ita operis cuiusque, perfectionem tribus his rebus, naturâ, arte & exercitiatione comparari, homines iam olim sapientissimi tradi-

tradiderunt. Nouerant quippe naturam, quantumuis idoneam atque præstantem, quantumuis expeditam, atque ad omne id quod honestum est propensam, artis tamen præceptionibus destitutam, grauissimis obnoxiam esse erroribus; arte verò ac disciplinâ instructam, si exercitatio absit, inertem atque otiosam censerî. Quæ tria perfectionis adiumenta, etsi fateri cogimur ita necessario requiri, vt sine iis nihil omnino excellens, nihil eximium sperari possit; acutius tamen nescio quid hac in re illi perspexisse visi sunt, qui tribus illis quartum adiungere præsidium, imitationem. Nemo enim aliquando homo repertus est naturæ præstantiâ, agendi cognitione, exercitationis assiduitate in re vllâ omnes perfectionis numeros complexus esse, qui non aliquam eius rei formam sibi proposuisset quam imitaretur, aut ab alio expressam, aut mente conceptam, tacitâque cogitatione à sese efformatam. Quod vt in iis artibus, quæ in solâ consistunt cognitione, minùs alicui perspicuum sit; in iis certè, quæ in actione versantur, nulli non manifestum esse potest. Quis enim aliquando statuam aut ære fudit, aut cælo sculpsit è marmore, in quâ nihil absolutæ & perfectæ artis desideraretur, nisi is qui summos in vtrouis genere artifices diu multumque imitatus fuit? Quis vnquam pingendi peritiâ nobilis, argutias vultuum & varietates, recessus umbrarum ac depressiones, ab his exsultantes luminum eminentias, venustatemque totius operis, erudito penicillo ita repræsentauit, vt adæquare naturam videretur, nisi qui sub præstantissimo aliquo ætatis suæ Timanthe aut Apelle manum tabulæ admouit? Quis cum laude Rempublicam administravit, nisi qui ab iis exemplum sibi sumpsit, qui, quibus rebus vtilitas Reipublicæ pararetur augeturque, cum tenerent, ad eam moderandam vsum & scientiam, & studium suum, magnâ virtutis & innocentie famâ contulissent? Quis in bello veterum Imperatorum virtutem maiore gloriâ superauit, nisi qui sub clarissimorum Ducum disciplinâ tiro parere prius didicisset, quàm imperare; exercitum sequi, quàm ducere? Quid, quod ipse scientissimus formator hominum Deus impresserit nobis propensionem imitandi maximam? quæ vel in pueris sese prodat, qui, quæcumque fluunt in aures, obijciuntur oculis, veniunt in manus, imitatione conantur exprimere. Sed ad ista, quæ quotidie oculis nostris obuersantur, animum minùs aduertimus. Illud verò ingenitæ procliuatatis, quâ ad imitandum ferimur, fructum magnopere commendat, quod de Theseo puero antiqui tradiderunt. cùm orbe pacato, debellatisque vbique terrarum monstris, Hercules aliquando Træzenem ad auum Thesei maternum diuertisset, benignè pro eâ famâ, quæ non Peloponnesum modò & Græciam, sed vltimas orbis oras impleuisset, exceptum fuisse; accubiturum deinde, leonis illud spoliū, victoriæ virtutisque monumentum, ex humeris deposuisse. quo viso terriculo, reliquos quotquot aderant diffugisse pueros, solum Theseum stetisse impavidum, raptisque, vnde proximè licuit, atmis in exuuias illas tamquam in verum leonem irruisse: cumque demum crebris audisset vsurpari sermonibus ea quæ Hercules plurima fortiter ac laboriosè gesserat, ferunt in puerili pectore eam exarsisse cupiditatem Herculeæ gloriæ æmulam, vt dies noctesque

*opus quod-
nis perfici-
tur:*

*quibus
ingenda
imitatio.*

*Hac ne-
cessaria in
artibus,*

*in Reipub;
admini-
stratione,*

in militiâ;

*estque in-
dita à na-
tura ad
eam pro-
pensionem*

nihil animo volueret, nisi quo pacto Hercules securus facta, parem orbis operam probaret suam. vsque adeo vt dormienti eadem obuersarentur simulacra, quæ interdiu mens acris & inquieta versarat, donec vix ex ephebis egressus, idem gloriæ curriculum ingressus est. Quod si tantum valet aliorum imitatio exercitationi adiuncta, in iis artibus ac rebus quæ ad vsum vitæ communis pertinent, vt vel mediocri ingenio præditos supra vulgus efferat; quisquàmne erit, qui hæc tantumdem posse negabit iis in rebus, quæ in finem honestissimum pulcherrimumque referuntur; maximarum scilicet virtutum acquisitionem, animorum incolumitatem, diuinæ gloriæ incrementum, præmia illa quæ nulla temporis obliterabit iniuria, quæ propria sunt eorum qui se virtuti diuinæque gloriæ consecrarunt? Atque hic campus noster est, hæc Respub. nostra, hæc quæstuosissima Societatis negotiatio.

Condidit nos sapientissimus ille rerum omnium effector Deus, non vt ignauiorum pecorum instar, ad humillima quæque nos abijceremus; sed vt in solem ac puluerem prodiremus: animum infudit cælestium donorum capacem: à reliquorum mortalium numero, ad hoc quod sectamur vitæ institutum secreuit: leges dictauit sanctissimas: spatium aperuit latissimum, in quo nostra desudaret industria. Vtinam verò amplissimis illis explendi muneris nostri præsidis, quæ par est curâ, sedulitate, sollicitudine, vteremur! neque quemquam aliquando aut ignauiâ ab officio retardaret, aut quietis amor seduceret, aut animi imbecillitas & remissio deiceret! Pictores Deus nos esse voluit, fictores, sculptores: non vt fugaces tabulis colores illineremus, non vt fragiles ex argillâ statuas fingeremus, aut saxo sculperemus; sed vt imaginem illam, quam præpotens Opifex animis hominum impressit, dum lucis huius vsurâ fruimur, illustrium virtutum pigmentis in nobisipsis aliisquæ perficeremus, neque eam pateremur aliquando vitiorum fordibus obsolescere: vt teneram pueritiam, instar mollis ceræ tractabilem, Christianæ doctrinæ rudimentis, omniquæ morum honestate institueremus: vt eorum pectoribus quibus ætas est maturior, quæ publicis, quæ priuatis congressibus ac sermonibus salutarem Numinis timorem, virtutis amorem, & flagitiorum omnium odium acerrimum insculperemus. Respub. nobis commissa est, in quâ Regina ratio tamquam in editâ arce residet, vt in ceteras animi functiones, tamquam ciues, supremum dominatum obtineat: excubandum continenter, atque cauendum ne pulcherrima ista Reipub. forma in nobis, aliisque qui nobis animorum moderatoribus vtuntur, perturbetur; ne sceleratissimæ conspirationes oriantur, quibus, deiectâ ratione, indomitæ atque infrenatæ cupiditates imperium occupent. Bellum gerendum est acerbum, periculosum, diuturnum, in quo non antè missio speranda est, quàm huius vitæ castris egressi, victores spolia cælo inferamus: hostes instant & vrgent terribissimi atque crudelissimi; expugnanda impietatis castra, aperiendæ sunt abstrusæ vasserrimi cacodæmonis insidiæ, dissipandæ vitiorum copia, amentatæ in prauorum dogmatum profeminatores hastæ torquendæ. Neque vno tantum loco nobis in acie standum est; sed quacumque sol habitabiles oras illustrat, velut expeditis velitibus occurrendum est, quocum-

*utilis etiam ad
virtutem.*

*Finis Societatis &
institutum.*

tiescumque ad Dei gloriam & salutem plurimorum pertinere censue-
 rint illi, quorum nutu & arbitrio gubernamur. Hic finis est Instituti
 nostri, hæc exercitationes: quas tum suscepimus, cum Societati nomen
 dedimus: hic campus, in quo totius vitæ nostræ cura, labor, industria
 versaretur: hæc Sparta quam nobis religiosissimi illi Decemviri, &
 primi huiusce Familiæ auctores, per omnium rerum humanarum des-
 picientiam, per ærumnas maximas, per paupertatis incommoda, per
 discrimina laborum ornatam tradidere; ornandam porrò etiam à nobis,
 si ad ipsorum exempla oculos aperiamus, & quibus itineribus ad vitæ
 sanctimoniam contenderint, inspiciamus, nec ab eorum ardore virtute-
 que degeneremus, in quorum labores ac fructum sine laboribus introi-
 uimus. Quàm claris, quàm illustribus exemplis illi nobis præluxerint,
 ignorare omnino non potestis, qui & à maioribus accepistis, & ad poste-
 ritatis memoriam litteris mandata frequenter legistis. Ne tamen om-
 nia silentio inuoluam, tantisper modò adeste animis, dum in pauca
 confero, quæ in primo nascentis Societatis exordio vitæ cursum tenuerint,
 ut inde coniecturam faciatis, quibus adiumentis ea adoleuerit, at-
 que ad hanc, quam cernimus, maturitatem peruenerit. Postquam de-
 lectus ille Sociorum manipulus (quos non magis communium studio-
 rum tractatio, aut necessitudo contubernij, familiarisque usus coniun-
 xerat, quàm instinctus quidam diuinus afflatusque, animorum saluti
 honestissimâ sanctissimâque pactione, obligauerat) Parisiis Theologiæ
 metam attingisset; exardescente inter Hispanos Gallosque bello, visum
 est iis qui Lutetiæ substerant, bellicis tumultibus cedere, atque in Ita-
 liam Venetiisque contendere: quo loco eos Ignatius (qui valetudinis
 causâ in Hispaniam abierat) instauratis viribus, rebusque in patriam
 confectis, sese præstolaturum receperat. Non commemorabo hoc loco,
 quo pacto in hoc itinere à laboribus & incommodis Apostolicam vi-
 tam fuerint auspiciati, omni ope auxilioque humano destituti, solâ pau-
 pertate & ærumnis opulenti, squalore pædoreque obsiti, fame ac fatiga-
 tione exerciti, vegetæ tamen mentis vigore robusti. vnum hoc mihi pro-
 positum est in memoriam reuocare, quodnam illorum in celeberrimis
 urbibus Italiæ studium fuerit, quænam in luce ac frequentiam hominum
 occupationes, quænam in animorum salute procurandâ diu noctuque
 exercitationes. Suspicaretur fortasse quispiam in rebus ab iis cum digni-
 tate gestis peregrinus atque hospes, quique eorum propositum vulgi
 opinione ac sensu metiretur, eos in Optimatum sese amicitiam primum
 insinuasse; deinde prima in templis suggesta, prima in gymnasiis cir-
 cumspexisse subfellia, è quibus facundiam suam multiplicemque erudi-
 tionem in coronâ doctissimorum hominum planam facerent. Sed hæc
 illi in postremis habenda arbitrati sunt: alia mens fuit, alia cogitatio.
 Erant quidem, erant omnes eximia doctrinâ, excellentis acumine inge-
 nij, raris muneribus ac donis naturæ instructi, quibus magnam sibi
 perfacile potuissent apud homines gloriam comparare: sed modestiâ,
 submissione, sui que despicientiâ instructiores. eam nobis viam labori-
 bus suis strauerunt, per quam ad veram sempiternamque, quam vitæ
 nostræ ratio spectat, gloriam niteremur. Quocumque accedebant,

*Exempla
 quibus
 primi So-
 cietatis
 Patres
 præluxerunt.*

pro

pro contubernio sibi deligebant aut publica valetudinaria, aut mendicorum receptacula; vt in his, post diurnos labores, inter pauperes diuersati, & pauperum pasti more, congruis etiam cœnæ exciperentur cubilibus, quæ fatigata membra non ad quietem allicerent, sed nouis molestiis excernerent: in illis verò tum ceteris misericordiæ vacabant officiis, tum expiandis animis operam dabant, muniaque, quantumuis abiectissima, non modò non reformidabant, verùm etiam vltro sibi deposcebant, mirâque alacritate exsequebantur. Quid hîc memorem, vlceribus ac sanie fluentia corpora, quorum species oculis animisque obiecta nauseam procreare potuisset, nudis eos manibus contrectasse; suorum complexu corporum, dum lectos sternerent, excitasse iacentia, & in stratis eadem reclinasse? quid omnia corporis animique solatia opportunè quibusuis ægris adhibita? quid nocturnas apud egentissimum quemque vigilias? quid eorum corpora, quorum animos ad extremum vsque spiritum piis cohortationibus ac precibus profecuti fuerant, sepulchro, quod suis manibus effoderant, Christiano ritu tradita? Erant occupationes illæ eiusmodi, quæ etiam robustissimum quemque fregissent: sed incredibilis ille diuinæ gloriæ, vbique amplificandæ, proximorumque iuuandorum ardor, omnis immemor quietis, pari charitatis æstu atque exuberantiâ in sanos iuxtâ ac ægros deriuabatur. Nam è nosocomiis in publicum digressi, imbecillem ætatem vicatim collectam, in foro, in compitis, vbicumque id loci suaderet opportunitas, Christianæ doctrinæ rudimentis patienter instituebant. Mox ad rudem plebem, vt prouectioris ætatis, ita salutarium monitorum magis indigam, conuersi, è saxo aliquo aut scabello tamquam suggesto, populum voce, gestu, pileo conuocabant. Confluebat ille frequens, rei nouitate, peregrinâque insolentiâ inuitatus; risum sibi aut animi oblectationem, non fructum, tamquam à ioculatoribus aut agyrtis, non concionatoribus, pollicebatur: sed postquam eos summo ardore animi, insigni oculorum maiestate, maximâ vocis ac laterum contentione, de Deo rebusque diuinis verba facientes audiuit, postquam propositis cæli præmiis, aut intentatis inferorum suppliciis, in pectore suo quisque virtutis studium, & acre odium vitiorum sensit exardescere; tum demum agnouit quod genus hoc esset hominum, quorum præceptis saluberrimis sobrias cogitationes momento susciperet. His perfuncti laboribus, cum nihil in concione nisi sibi quemque commendarent, nihil à circumfusâ multitudinem nisi ardens propriæ salutis desiderium postularent, nihil pro se ne vltro quidem oblatum admitterent, sed ostiatim stipem in victum emendicarent, sub noctem ad sua sese hospitia, nullâ re nisi paupertate & incommodis instructa, reciperent; magnos vbique animorum motus excitabant. Huiusmodi fuere maiorum nostrorum Religiosæ vitæ primordia, rerum arduarum quas pro Deo & Ecclesiâ suscepturi erant argumenta, difficillimarum expeditionum prolusiones: quæ quàm vberes & copiosos fructus iam tum protulerint, testes sunt florentissimæ vrbes Italiæ, eorum indefessâ operâ & industriâ excultæ; testis ipsa vrbium Domina, quæ primam illam virtutem, tanquam in orbis theatro expositam, admirata est; testis Italia vniuersa, quæ breui tempore pauco-

*fructus
quos retu-
lerunt.*

paucorum Patrum partim vitæ innocentis exemplo, partim docendi hortandique assiduitate, ingentem animum commutationem factam, ac præcipuè saluberrimam illam nascentis Ecclesiæ consuetudinem, Confessionis ac caelestis epuli frequentandi longo sæculorum intervallo vidit reuocatam; testes Principes amplissimi, Reges potentissimi, Pontifices religiosissimi, qui è puillo illo numero certatim aliquos expectare, qui in Regnis suis atque Prouinciis eandem pietatis sementem facerent, testes denique tot adolescentes ac viri natalibus, indole, ingenio, eruditione, rebusque gestis præstantes, qui primorum Patrum virtute & illustri ac peruulgatâ famâ concitati, in eorum mox Societatem adscribi summis votis efflagitarunt. Tantum nimirum incredibilis illa atque diuina virtus potuit in animis hominum efficere, vt omnes in admirationem raperet, vt alienos conciliaret, vt in aulis etiam inter delicias enutritos ad rerum humanarum despicientiam, ad laborum atque ærumnarum consortium, ad solidarum denique virtutum studia prouocaret. Et nos, qui idem illud, quod ab his auctoribus promanauit, vitæ institutum amplexi sumus, qui legibus nostris ad eorum exempla dirigimur, ad hos labores non excitabimur? ad huius gloriæ consortium non adspirabimus? eritque aliquis ita languidus ac degener, vt eorum vestigia, quæ ad memoriam posterorum sempiternam fixa reliquerunt, consecrari recuset? Themistoclem certè, cum adolescentiam infamia ac turpitudinis notis inustam exegisset, alienâ ferunt imitatione in virum clarissimum magnumque Græciæ lumen, mediumque Asiæ & Europæ vel spei vel desperationis pignus, euasisse. Nam laudis & gloriæ stimulis agitatus, cum noctes frequenter duceret insomnes, questus est Miltiadis trophæa identidem sibi ante oculos versari, atque ita animum extimulare, nullam vt quietis partem capere posset. Nos verò quo animo erimus? an, sicuti torporis aliquid è vitâ antè actâ adhæserit, aut inertiae desidiaeque somnus obreperit, an, inquam, gloriosissima maiorum nostrorum trophæa ac monumenta soporem hunc non excutient? trophæa, inquam, quæ non in campis temporum iniuriis obnoxia, sed in posterorum animis fixerunt. Quod si Romanorum sapientissimi id præclare instituerunt, vt in conuiujs egregia virorum illustrium facta carmine comprehensa ad tibiam à maioribus natu decantarentur, quò ad ea imitanda iuuentutem alacriorem redderent; quid aliud Moderatoribus nostris viris prudentissimis propositum fuisse putamus, cum parentum nostrorum gesta litteris consignari voluerit, quàm vt iis nos stimulis ad imitationem incitarent? Id nisi facimus, atque in imitatione omnem curam, operam, industriam nostram ponimus; abolenda nobis eorum sunt monumenta, conuellendæ imagines, memoria depnenda, ne assidue nobis degenerem vitæ conditionem exproberent. Fortes plerumque à fortibus propagari cernimus, & in animantibus quoque egregia parentum indoles in sobole elucescit: prouidendum nobis est igitur, ne nobis probro sit ac dedecori à tam illustri virtute degenerasse. Auertat id supremus ille militiæ nostræ Imperator, à quo nomen circumferimus: auertant ij ipsi parentes nostri iam pridem Superis adscripti: qui dum hæc infima terrarum contemplantur, & Societatem

Adhortatio ad imitationem.

tam numerosâ prole gaudent esse propagatam, suas esse partes intelligunt, quâ pollent auctoritate, Deum in causâ nostrâ interpellare; vt iisdem quibus ipsi præcessere vestigiis insistentes, in eiusdem gloriæ communionem venire possimus.

ORATIO TERTIA.

*De institutione & propagatione Sodalitatum B.V. MARIÆ,
deq̄ vario per eas à Societate collecto fructu.*

*Habita ad Sodales Supremi Concilij Senatores, aliosque Optimates
Mechliniæ anno seculari.*

Societatis nostræ diuinitus institutæ, & Apostolicæ Sedis auctoritate confirmatæ, centesimus hic annus est; quo, veteri receptæque consuetudine, memoria decursi temporis renouatur, & functionum, quibus ea creuit, recognoscuntur fructus, gratiæque secundum Deum aguntur Superis: quorum adspirante fauore, eam, quâ non absque stupore fruimur, maturitatem sunt adeptæ. Quod si fieri in ceteris par est, quo me animo esse oportet in hoc meo Parthenio munere? quas agere gratias Virgini, cuius patrocinio & tutelâ, cum hæc nostra Sodalitas, tum orbe toto propè innumeræ floruerunt? quo affectu gratulari non tantum præsentibus, sed iis etiam, ad quos peruenire mea vox non poterit, tam vberi tamque vario percepto fructu? Nolui ego vnus ingratus esse in Virginem; nolui in Sodales à Virgine adoptatos inhumanus. Hæc causâ fuit Parthenium hunc cœtum hodiernâ die cogendi: quem cum video, fateor dicendi me nouo quodam & inusitato desiderio excitari. Adeste animis, & quem magnæ Matris honor exigit, fauorem beneuolentiamque comodate. Quæ pollicitus duo sum, Virgini gratias, & vobis gratulationem, tum demum præstabo, cum ostendero, quibus initiis, & quàm singulari Dei munere coaluerint Sodalitates hæc Partheniæ; beneficiaque recensuero, & quæ in singulos per eas propria, & quæ communia in Ecclesiam congescit vniuersam.

*Sodalitates
vnde
dictæ.*

Marcum Porcium, illum sapientem, gloriari solitum accepimus, Quæstore se, receptis sacris Idæis Magnæ Matris, constatam Sodalitatem, in quâ victu & poculis ætatem cum æqualibus oblectarit suam: vnaque, quantum aliunde intelligo, causâ fuit cogendi hunc cœtum, voluptas corporis, specioso inumbrata religionis pallio. Qui enim coibant, Sodales se appellabant ex eo quod soli non ederent, quodque simul plures, collatis, vt quidam volunt, symbolis, genio indulgerent. Mansit ea res, delataque magnâ comprobatione ad exteros fuit, tamquam idoneum socialis vitæ vinculum, & ad nos vsque propagata: quorum in viribus frequentes vulgò visuntur ciuium cœtus, Porciani illius æmuli, vnde & nomina mutantur sua. Quibus ego cœtibus concedam non repugnanter cetera, si modò nomina ista, quæ etsi ab illâ origine, iam tamen pridem sanctiora vsu facta, cœtibus iis vindicauero, qui Matris verè Magnæ, non Pessinuntia nescio cuius, ab Attalo ostensa, sed æterno
Dei